

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Kultura rosyjska		8.0.11503	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Rosjoznawstwa, Literatury i Kultury Rosyjskiej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Rosjoznawstwo	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Katarzyna Arciszewska-Tomczak; dr Liliana Kalita; dr Kinga Okroj; dr hab. Monika Rzeczycka, profesor uczelni; dr hab. Diana Oboleńska, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		6	
Wykład, Ćw. audytoryjne		Semestr 2:	
Sposób realizacji zajęć		30 godzin - udział w zajęciach,	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		30 godzin - praca własna studenta (analiza literatury i zagadnień omawianych na zajęciach),	
Liczba godzin		15 godzin - praca własna studenta (przygotowanie do egzaminu i egzamin).	
Wykład: 30 godz., Ćw. audytoryjne: 30 godz.		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
		Semestr 3:	
		30 godzin - udział w zajęciach,	
		45 godzin - praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, przygotowanie do zaliczenia).	
		Razem: 75 punktów: 3 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Dyskusja		Sposób zaliczenia	
- Praca w grupach		- Zaliczenie na ocenę	
- Rozwiązywanie zadań		- Egzamin	
- Wykład konwersatoryjny		Formy zaliczenia	
- Wykład problemowy		- egzamin ustny	
- Wykład z prezentacją multimedialną		- wykonanie pracy pisemnej na temat wybranego zagadnienia spośród omawianych na wykładzie	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje ocenę na podstawie:	
		• egzaminu w postaci odpowiedzi ustnej na trzy pytania z zakresu treści programowych (problematyka wykładu) (semestr 2),	
		• pracy pisemnej (oraz ustnego jej zreferowania) na temat wybranego zagadnienia spośród omawianych na zajęciach (semestr 3).	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	egzamin	praca pisemna	dyskusja
	Wiedza		
K_W01	X	X	X
K_W02	X	X	X
K_W05	X	X	X
K_W11	X	X	
	Umiejętności		
K_U02	X	X	
K_U03	X	X	
K_U04	X	X	
K_U05	X	X	
K_U07	X	X	X
K_U10	X	X	X
K_U11	X	X	X
K_U13		X	
K_U14	X	X	
	Kompetencje społeczne		
K_K03	X	X	
K_K06	X		X

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Zaliczenie z przedmiotu wstęp do nauki o kulturze.

B. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Cele kształcenia

Celem przedmiotu jest wzmocnienie i rozszerzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie nauk o kulturze i religii, a zwłaszcza przekazanie studentom podstawowej wiedzy na temat kultury Rosji, jej źródeł, głównych etapów jej rozwoju, specyfiki, a także wyrobienie umiejętności rozumienia procesów kulturowych i relacji z kulturami innymi i podstawowych umiejętności badania wybranych aspektów kultury rosyjskiej złożonych.

Treści programowe

KULTURA ROSYJSKA, wykład 2 semestr

Kształtowanie się kultury dawnej Rusi, przyjęcie Prawosławia, wpływ Bizancjum. Architektura staroruska – budownictwo drewniane i kamienne. Symbolika cerkwi. Ikona staroruska, jej kształt i symbolika. Ikonostas. Najwybitniejsi twórcy ikon. Wpływ niewoli tatarskiej na kulturę rosyjską. Teoria „Moskwy jako trzeciego Rzymu”. Sakralizacja władzy carskiej. Cerkiew prawosławna i jej rola w kulturze Rosji. Monastycyzm. Starcy. Jurodiwi. Schizma i jej kulturowe konsekwencje. Struktura stanowa społeczeństwa rosyjskiego. Reformy Piotra I. Petersburg jako miasto zachodu – zmiana kulturowa. Tabela rang i mobilność społeczeństwa rosyjskiego. Rola szlachty. Inteligencja w Rosji XIX w. Rodowód. Krytyka władzy i kult ludu. Poczucie misji. Główne style w architekturze rosyjskiej XVIII – początku XX w. Malarstwo w Rosji XVIII – XIX w., główne kierunki i najważniejsi twórcy (Wrubel, Roerich itd.). Muzyka w Rosji XVIII – początku XX w., główne kierunki i najważniejsi twórcy (ze szczególnym uwzględnieniem muzyki klasycznej). Teatr rosyjski od początku do XIX w. Balet rosyjski od początku do XIX w. Kultura rosyjska w Srebrnym Wieku. Poszukiwania religijne i filozoficzne (srebrny wiek).

Bajki rosyjskie: bajki kiedyś i dziś; struktura bajki magicznej; czym jest bajka a czym baśń; bajka autorska a ludowa

Postacie z bajek rosyjskich: Buratino, żar ptica a feniks, Iwan duraczek, Wasilisa Priekrasna, baba jaga, Kościej Nieśmiertelny; Лёший;

Analiza bajki, którą studenci mieli samodzielnie przeczytać np. Wasilisa Priekrasnaja, lub Złoty klucz (A. Tołstoj, Buratino)

Film+ dyskusja: Wasilisa Priekrasnaja lub Buratino

KULTURA ROSYJSKA, ćwiczenia 3 semestr

TEATR: Życie teatralne w Rosji na przełomie XIX i XX wieku. Istota reformy: MChAT, Stanisławski, Niemirowicz-Danczenko

Teatr sowiecki

Współczesna dramaturgia rosyjska (Иван Вырыпаев, Николай Коляда, Михаил Угаров, Олег Богаев)

Alternatywne formy w teatrze: teatr doc, camp, subwersja

Performance, sztuka protestu (np. Олег Борисович Кулик, Война, Олег Мавроматти, Лиза Морозова, Елена Ковылина)

Spektakl lub film na podstawie sztuki / spektaklu (np. Тлен Вурьяева)

BALET od przełomu XIX/XX w. do współczesności
 MALARSTWO przełomu XIX/XX wieku: Wasniecowa, Malewicz, Kandynski.
 Malarstwo rosyjskie XX w.: awangarda; socrealizm; neoawangarda lat 1960-ych.
 Malarstwo współczesne (np. Serge Marshennikov; Stanislav Plutenko; Nikolai Blokhin; Dmitri Annenkov; Vasily Shulzhenko)
 OSOBNY TEMAT: Realizm socjalistyczny (socrealizm cechy). Formowanie się totalitarnego modelu kultury. Gułag i kultura. Główne cechy kultury sowieckiej. Charakter zmian w kulturze sowieckiej.
 ARCHITEKTURA. Główne style w architekturze rosyjskiej XX. Współczesna architektura.
 Najpopularniejsze święta w Rosji i ich symbolika (np. Nowy rok; święta; Stary Nowy Rok; Maslienica; dzień kobiet, Wielkanoc; dzień zwycięstwa itd.)

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

- Идеи в России – Ideas in Russia – Idee w Rosji. Leksykon rosyjsko-polsko-angielski, pod red. A. de Lazari, t. 1 – 5, Łódź 1998 – 2004.
- Bazyłow L., Historia nowożytnej kultury rosyjskiej, Warszawa 1986.
- Billington J. H., Ikona i topór. Historia kultury rosyjskiej, przekład J. Hunia, Kraków 2008.
- Figes O., Taniec Nataszy. Z dziejów kultury rosyjskiej, przekład W. Jeżewski, Warszawa 2009.
- Jegorow B., Oblicza Rosji. Szkice z historii kultury rosyjskiej XIX wieku, przekład D. i B. Żyłkowie, Gdańsk 2002.
- Małek E., Wawrzyńczyk J., Kultura rosyjska. Postacie. Wydarzenia. Symbole. Daty, Warszawa 2001.

B. Literatura uzupełniająca:

- Afanasjew J., Groźna Rosja, Warszawa 2005.
- Andrusiewicz A., Cywilizacja rosyjska, t. 1-3, Warszawa 2004 – 2009.
- Bazyłow L., Wiczorkiewicz P., Historia Rosji, Wrocław 2005.
- Brząkiewicz B., Choroba psychiczna w literaturze i kulturze rosyjskiej, Warszawa 2011.
- Duda K., Obolevich T., Symbol w kulturze rosyjskiej, Kraków 2010.
- Evdokimov P., Prawosławie, Warszawa 1986.
- Floreński P., Ikonostas i inne szkice, Warszawa 1984.
- George A., Ucieczka z "sali numer sześć". Rosja na rozdrożu przeszłości i teraźniejszości, Warszawa 2004.
- Kultura rosyjska w ojczyźnie i diaspory. Księga jubileuszowa dedykowana profesorowi Lucjanowi Suchankowi, red. L. Liburska, Kraków 2006.
- Kultura rosyjska w ojczyźnie i diaspory, t. II, red. K. Duda, Kraków 2008.
- Łotman J., Rosja i znaki. Kultura szlachecka w wieku XVIII na początku XIX, przeł. B. Żyłko, Gdańsk 1999.
- Mentalność rosyjska. Słownik, red. A. de Lazari, Katowice 1995.
- Pipes R., Rosja carów, przekład J. Bratkiewicz, Warszawa 1990.
- Pipes R., Rosja bolszewików, przekład W. Jeżewski, Warszawa 2005.
- Podgórzec Z., Rozmowy z Jerzym Nowosielskim. Wokół ikony – Mój Chrystus – Mój Judasz, Kraków 2009.
- Smaga J., Rosja w XX stuleciu, Kraków 2001.

Kierunkowe efekty uczenia się

K_W01, K_W02, K_W05, K_W11
 K_U01, K_U02, K_U03, K_U04, K_U05, K_U07, K_U10,
 K_U11, K_U13, K_U14
 K_K01, K_K03, K_K06

Wiedza

K_W01, K_W02, K_W05, K_W11

Student:

- zna i posługuje się terminologią z zakresu nauki o kulturze (K_W01),
- ma uporządkowaną wiedzę z zakresu wybranych obszarów wiedzy o kulturze (K_W02),
- ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu kultury rosyjskiej (K_W05),
- zna i rozumie metody analizy, interpretacji różnych wytworów kultury, właściwe dla tradycji europejskiej, teorii lub szkół badawczych w zakresie nauki o kulturze (K_W11).

Umiejętności

K_U02, K_U03, K_U04, K_U05, K_U07, K_U10, K_U11, K_U13, K_U14

Student:

- potrafi przeprowadzić analizę problemów badawczych, poprzedzoną właściwym doбором metod i narzędzi badawczych charakterystycznych dla nauki o kulturze (K_U02),
- potrafi opracować wyniki badań w zakresie zagadnień dotyczących kultury rosyjskiej oraz dokonać ich prezentacji (K_U03),
- umie samodzielnie i pod kierunkiem opiekuna naukowego zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności badawcze, korzystając ze źródeł w języku polskim i rosyjskim (K_U04),
- potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla roszoznawstwa w zakresie nauki o kulturze (K_U05),
- potrafi rozpoznawać różne rodzaje wytworów kultury rosyjskiej, a także przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych

	<p>metod, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego oraz miejsca w procesie historycznokulturowym dla nauki o kulturze (K_U07),</p> <ul style="list-style-type: none">• posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków (K_U10),• definiuje, objaśnia i stosuje poprawnie w mowie i w piśmie podstawowe zagadnienia z zakresu kultury rosyjskiej (K_U11),• potrafi tworzyć typowe prace pisemne z wykorzystaniem różnych źródeł (K_U13),• prezentuje efekty swojej pracy w przejrzystej i przemyślanej formie przy zastosowaniu różnych metod i technik (K_U14).
	<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>K_K03, K_K06</p> <p>Student:</p> <ul style="list-style-type: none">• potrafi właściwie określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03),• ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego Europy a zwłaszcza Europy Środkowschodniej i Słowiańszczyzny (K_K06).
<p>Kontakt</p> <p>katarzyna.arciszewska@ug.edu.pl</p>	